

Sygn. akt: I C 309/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	stażysta Agnieszka Bronk-Marwicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 listopada 2018 r. w G.

sprawy z powództwa (...) **S.A. w B.**

przeciwko **B. O.**

o zapłatę

I. uchyla w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Rejonowy w Gdyni w dniu 5 lipca 2017r. pod sygn. akt I Nc 935/17;

II. umarza postępowanie w części co do kwoty 1.200 zł;

III. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od powoda (...) S.A. w B. na rzecz pozwanej B. O. kwotę 4.154 zł cztery tysiące sto pięćdziesiąt cztery złote) tytułem kosztów procesu.

Sygnatura akt: I C 309/18

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł pozew przeciwko B. O. domagając się od pozwanej kwoty 15.280,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 kwietnia 2017r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla dnia 26 października 2016 roku do zapłaty w dniu 25 kwietnia 2017 roku kwoty 15.280,30 zł. Dlatego powód wezwał w dniu 26 marca 2017r. stronę pozwaną do wykupu weksla, jednak do dnia wniesienia pozwu pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Jak wskazuje powód, pozwana podpisując własnoręcznie kalendarz spłat rat знаła doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty.

(pозew k. 2-2v, pismo procesowe powoda z dnia 20 czerwca 2017r. k. 14)

W dniu 5 lipca 2017r. w sprawie o sygnaturze I Nc 935/17 Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 15.280,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 26 kwietnia 2017r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.609 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(nakaz zapłaty k. 21)

Pozwana wniosła zarzuty do ww. nakazu zapłaty, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Pozwana zarzuciła powodowi nieudowodnienie roszczenia co do zasady i co do wysokości, wskazując, iż powód nie przedstawił dowodów wskazujących na istnienie wierzytelności. Pozwana kwestionuje także fakt, jakoby umowa pożyczki z dnia 25 października 2016r. została skutecznie zawarta. Umowa została podpisana przez M. C., a brak jest dowodu, aby osoba ta w dacie zawierania umowy była upoważniona do działania w imieniu i na rzecz powódki albo wchodziła w skład organów powódki i była uprawniona do reprezentacji. Do dnia złożenia pozwu powódka nie potwierdziła przedmiotowej umowy. Pozwana kwestionuje również, że powódka wykonała umowę pożyczki zgodnie z jej treścią i nie wykazała, że kwota pożyczki została przekazana pozwanej. Niezależnie od powyższego – zdaniem pozwanej – umowa pożyczki nie została skutecznie wypowiedziana, a powód nie wykazał, że istniały podstawy do wypowiedzenia umowy. Pozwana zaprzeczyła, by kiedykolwiek doręczono jej wezwanie do zapłaty i stąd nie sposób uznać, by roszczenie stało się wymagalne. Zdaniem pozwanej powództwo jest przedwczesne z uwagi na wypełnienie weksla przed skutecznym wypowiedzeniem umowy pożyczki oraz w sposób sprzeczny z treścią deklaracji wekslowej z uwagi na brak uprzedniego wezwania pozwanej do zapłaty ewentualnych zaległości w terminie 7 dni. Pozwana podniosła, że pożyczkodawca w treści umowy zabezpieczonej wekslem zastosował niedozwolone klauzule umowne tj. określił, że na całkowity koszt pożyczki składają się: całkowita kwota pożyczki w wysokości 7.500 zł, opłata przygotowawcza w wysokości 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 6.259 zł a całkowita kwota do zapłaty wynosi 16.164 zł. Powyższe oznacza, że koszty udzielonej pożyczki, poza wskazanym kapitałem, miały wynieść blisko 120 % wartości udzielonej pożyczki, co wskazuje, że koszty zostały określone na poziomie rażąco wygórowanym a pozwana nie miała wpływu na ich określenie. W ocenie pozwanej postanowienia umowy są niedozwolone w zakresie w jakim przewidują obowiązek uiszczenia przez pożyczkobiorcę kosztów pozakapitałowych w określonej w umowie wysokości 8.664 zł. W ocenie pozwanej postanowienia umowy dotyczące obciążenia pożyczkobiorcy dodatkowymi opłatami zmierzają do obejścia prawa tj. przepisów o odsetkach maksymalnych. Jednocześnie w przypadku uznania, że umowa nie zostałaby zawarta bez zastrzeżenia prowizji, a więc bez postanowienia uznanego za niedozwolone, w ocenie pozwanej, umowę należałoby ocenić jako nieważną.

(zarzuty od nakazu zapłaty k. 23-26)

W toku postępowania powód cofnął pozew co do kwoty 1.200 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

(pismo procesowe powoda z dnia 13 czerwca 2018r. k. 75-78)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 października 2016r. pozwana B. O. zawarła z powodem (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). W imieniu powoda umowę podpisała M. C.. Zgodnie z umową całkowita kwota pożyczki wypłacona pozwanej wynosiła 7.500 zł. Pozwana zobowiązała się do spłaty - oprócz tej kwoty - także opłaty przygotowawczej w kwocie 129 zł, wynagrodzenia prowizyjnego w kwocie 6.259 zł oraz wynagrodzenia z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy „Twojego pakietu” w kwocie 1.100 zł. Pożyczka miała być spłacona w 36 równych miesięcznych ratach w wysokości po 449 zł każda. Pierwsza rata pożyczki była płatna w dniu 5 grudnia 2016r., zaś ostatnia rata w dniu 5 listopada 2019r. Całkowita kwota do zapłaty przez pozwaną wynosiła 16.164 zł. Pożyczka była oprocentowana według stałej stopy oprocentowania w wysokości 9,67 % w skali roku. Jeśli pożyczkobiorca nie spłacił w terminie poszczególnych rat lub ich części lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkodawca nalicza odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 21 kc. Zgodnie z pkt 8.1 ppkt a umowy pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę w przypadku gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był do zachowania 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Wedle pkt 8.2 umowy pożyczkodawca miał prawo wypełnić weksel in blanco, o którym, mowa w pkt 3.1 (a), na zasadach określonych w deklaracji wekslowej w przypadku gdy opóźnienie w płatności kwoty równej

jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

Zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowił weksel własny in blanco opatrzony klauzulą „nie na zlecenie”. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkobiorca upoważnił pożyczkodawcę do wypełnienia weksla i upoważnił go do wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki, łącznie z faktycznie poniesionymi przez pożyczkobiorcę kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego.

(dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 25 października 2016r. k. 28-30 wraz z harmonogramem spłaty k. 31, deklaracja wekslowa k. 30v)

Pismem z dnia 8 marca 2017r. powód wezwał pozwaną do zapłaty zaległych rat pożyczki wymagalnych w dniach 5 lutego 2017r. i 5 marca 2017r. w łącznej kwocie 898 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki. Przesyłka została nadana u operatora pocztowego w dniu 9 marca 2017r. Wezwanie zostało pozwanej doręczone w dniu 14 marca 2017r.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 8 marca 2017r. k. 87 wraz z potwierdzeniem nadania k. 88-90, wydruk potwierdzenia doręczenia z portalu emonitoring.poczta-polska.pl k. 91)

Pismem z dnia 26 marca 2017r. powód wypowiedział pozwanej umowę pożyczki gotówkowej nr (...). W piśmie powód wskazał, że na zadłużenie pozwanej składają się należności z tytułu niespłaconej pożyczki – 15.266 zł i umowne odsetki dzienne obliczone na podstawie pkt. 4.1. umowy w kwocie 14,30 zł. Jednocześnie, powód poinformował o wypełnieniu wystawionego przez pozwaną weksla in blanco, a także zastrzegł, że w przypadku nie otrzymania zapłaty w ciągu najbliższych 30 dni, sprawa zostanie skierowana na drogę sądową. Przesyłka została nadana u operatora pocztowego w dniu 27 marca 2017r. Wypowiedzenie zostało doręczone pozwanej w dniu 18 kwietnia 2017r.

(dowód: wypowiedzenie umowy k. 92 wraz z potwierdzeniem nadania k. 93-95, wydruk potwierdzenia doręczenia z portalu emonitoring.poczta-polska.pl k. 96-97)

Powód wypełnił weksel na kwotę 15.280,30 zł i opatrzył go datą płatności 25 kwietnia 2017r.

(dowód: weksel in blanco k. 3)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd w całości ustalił na podstawie dowodów z dokumentów prywatnych przedłożonych przez strony postępowania. Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrzył się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej przedstawionych przez strony dokumentów w postaci: weksla, deklaracji wekslowej, umowy pożyczki, wypowiedzenia umowy, dowodów nadania czy wydruków z portalu internetowego potwierdzeń doręczenia etc. Podkreślić należy, iż weksel wystawiony przez pozwaną został przedłożony w oryginale, a jego forma nie budzi żadnych zastrzeżeń. Nadto, do akt sprawy złożono poświadczone za zgodność z oryginałem przez fachowego pełnomocnika pozwanej będącego adwokatem odpisy umowy pożyczki oraz deklaracji wekslowej, zgodnie zaś z treścią art. 129 § 3 kpc zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej ma charakter dokumentu urzędowego. Ponadto, również pozostałe wymienione powyżej dokumenty nie budzą żadnych wątpliwości Sądu co do ich autentyczności, nie noszą żadnych śladów podrobienia czy przerobienia ani innej ingerencji w jego treść. Dodatkowo, Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod wyżej wskazanymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

W niniejszej sprawie powód (...) S.A. z siedzibą w B. domagał się od pozwanej B. O. zapłaty kwoty 15.280,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 kwietnia 2017r. do dnia zapłaty. Swoje roszczenia powód

wywodził z weksla gwarancyjnego in blanco wystawionego przez pozwaną w celu zabezpieczenia roszczeń powoda wynikających z umowy pożyczki gotówkowej (kredytu konsumenckiego) zawartej w dniu 25 października 2016r., następnie wypełnionego przez powoda na kwotę 15.280,30 zł i opatrzonego datą płatności 25 kwietnia 2017r. W związku z powyższym podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. – Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 160; dalej: Prawo wekslowe). Zgodnie z art. 104 Prawa wekslowego odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama, jak akceptanta weksla trasowanego. Natomiast w myśl art. 28 prawa wekslowego przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia weksla w terminie płatności.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana podniosła szereg zarzutów przeciwko żądaniu pozwu, także dotyczących umowy pożyczki. Jak podnosi się w judykaturze po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego na podstawie weksla gwarancyjnego, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeśli okaże się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1997r., I CKN 48/97, L.). Nadto, należy podkreślić, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym w postępowaniu nakazowym po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty dopuszczalne jest powoływanie się na podstawę faktyczną i prawną, wynikającą z łączącego strony stosunku prawnego, w związku z którym został wystawiony weksel gwarancyjny (por. uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 7 stycznia 1967 r. III CZP 19/66, OSNCP 1968, z. 5, poz. 79 i uchwała Połączonych I.: Cywilnej oraz Pracy i (...) z dnia 24 kwietnia 1972 r. III PZP, OSNCP 1973, z. 5, poz. 72). W przedmiotowej sprawie pozwana kwestionowała m.in. umocowanie zawierającej umowę w imieniu powoda M. C. do działania w imieniu i na rzecz powoda. Powyższy zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie. Co prawda powód nie załączył pełnomocnictwa dla M. C., niemniej należało uznać, że doszło do potwierdzenia umowy przez powoda w sposób dorozumiany. Zgodnie z treścią art. 103 § 1 kc jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta. Jak wskazuje się w doktrynie potwierdzenie czynności dokonanej przez fałszywego pełnomocnika jest jednostronną czynnością prawną osoby, w imieniu której czynność taka została dokonana. Ponieważ żaden przepis KC nie zastrzega dla oświadczenia woli mocodawcy o potwierdzeniu czynności fałszywego pełnomocnika wymogu zachowania określonej formy, potwierdzenie może być dokonane w formie dowolnej (np. ustnie, a nawet w sposób dorozumiany; tak trafnie SA w W. w wyr. z 23.5.2014, I ACa 1793/13, L.) nawet, jeśli potwierdzana czynność wymaga zachowania formy szczególnej (por. Konrad Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. 20, 2018). Jak wskazuje się w judykaturze jeżeli umowa jest dotknięta sankcją przewidzianą w art. 103 § 1 i 2 kc, kontrahent osoby, w której imieniu umowa została zawarta, może powołać się na nieważność umowy dopiero po odmowie jej potwierdzenia przez tę osobę lub dopiero po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do potwierdzenia umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1997r., II CKN 431/97, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 lutego 2018r., I ACa 1835/16, L.). W przedmiotowej sprawie strona pozwana nie wyznaczyła powodowi terminu do potwierdzenia umowy, toteż nie może w toku niniejszego postępowania powoływać się na zarzuty wynikające z przepisu art. 103 kc. Mało tego, strona pozwana przystąpiła do wykonywania tej umowy, a nawet spłaciła część pożyczki. Z tych względów powyższy zarzut należało uznać za bezzasadny.

Pozwana zarzuciła także powodowi, że ten nie wykazał faktu przekazania pożyczki pozwanej. Zdaniem Sądu, skoro pozwana spłaciła część zobowiązania, w tym także w toku niniejszego postępowania uiściła na rzecz powoda kwotę 1.200 zł, to musiała mieć świadomość spoczywającego na niej zobowiązania. Kierując się zasadami doświadczenia życiowego należało uznać, że gdyby pozwana nie otrzymała kwoty pożyczki, to nie spłacałaby rat pożyczki. W przeciwnym razie zachowanie pozwanej należałoby uznać za zupełnie nieracjonalne.

Zważyć należy, iż w zarzutach od nakazu zapłaty pozwana podniosła także, że powództwo jest przedwczesne, gdyż weksel został przez powoda wypełniony przed skutecznym wypowiedzeniem umowy pożyczki oraz w sposób sprzeczny z treścią deklaracji wekslowej z uwagi na brak uprzedniego wezwania pozwanej do zapłaty ewentualnych zaległości w umownym siedmiodniowym terminie. W ocenie Sądu powyższy zarzut zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z pkt 8.1 ppkt a umowy pożyczki pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty

równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był przy tym do zachowania 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Natomiast, wedle deklaracji wekslowej pożyczkodawca miał prawo uzupełnić weksel oraz dochodzić na tej podstawie zobowiązania m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Jak wynika z przedłożonych do akt niniejszej sprawy dowodów, w dniu 8 marca 2017r. powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty zaległych rat pożyczki wymagalnych w dniach 5 lutego 2017r. i 5 marca 2017r. w łącznej kwocie 898 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki. Wezwanie zostało pozwanej doręczone w dniu 14 marca 2017r. Następnie, pismem z dnia 26 marca 2017r. powód wypowiedział pozwanej umowę pożyczki, informując dłużnika o wypełnieniu weksla in blanco. Wypowiedzenie zostało doręczone pozwanej w dniu 18 kwietnia 2017r. Fakt doręczenia pozwanej wezwania do zapłaty oraz wypowiedzenia został wykazany poprzez dołączenie wydruków potwierdzenia doręczenia z portalu emonitoring.poczta-polska.pl. (...) do treści umowy termin wypowiedzenia upłynął z dniem 18 maja 2017r. Tymczasem weksel został opatrzony datą płatności 25 kwietnia 2017r., a zatem datą wcześniejszą aniżeli data upływu terminu wypowiedzenia. Zatem, powód uzupełnił weksel o datę, w której roszczenie w dochodzonej wysokości nie było jeszcze wymagalne. W świetle przytoczonych powyżej zapisów deklaracji wekslowej należało uznać, że weksel został przez powoda wypełniony niezgodnie z treścią deklaracji wekslowej. Jak wskazuje się w judykaturze uzupełnienie weksla in blanco zgodnie z porozumieniem stanowi warunek powstania zobowiązania wekslowego, działający z mocą wsteczną, znaczy to, że odnosi swój skutek prawny już od chwili wydania weksla in blanco remitentowi (por. wyrok SN z 29 października 2010r., I CSK 699/09, L.). Przy wekslu in blanco istotne znaczenie ma zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wynikającym z deklaracji wekslowej. Jeżeli bowiem weksel in blanco zostanie przez jego odbiorcę wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem, zobowiązanie wekslowe osoby, która wystawiła lub poręczyła weksel nie powstanie, co osoba ta może zarzucić odbiorcy weksla bez żadnych ograniczeń. Zgodnie z treścią art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 160 ze zm.), ciężar dowodu, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym, a zatem, że zadłużenia nie było lub było ono inne niż wpisane przez wierzyciela na wekslu, spoczywa na pozwanym jako dłużniku wekslowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 października 2017r., I ACa 398/17, L.).

Z uwagi na powyższe bezprzedmiotowe było roztrząsanie zarzutów dotyczących niewykazania wysokości roszczenia, a także abuzywności postanowień umowy określających koszty pożyczki.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 496 kpc, Sąd w całości uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym.

Zważywszy na fakt, że powód cofnął pozew co do kwoty 1.200 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia to w tym zakresie na mocy art. 355 kpc w zw. z art. 203 kpc Sąd umorzył postępowanie. Zgodnie z treścią art. 203 § 1 kpc pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Sąd zważył, iż w niniejszej sprawie powód cofnął częściowo pozew przed wydaniem wyroku i wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, toteż dla skuteczności tej czynności procesowej zgoda pozwanej nie była potrzebna. Nadto, oceniając czynność procesową powoda w myśl przepisu art. 203 § 4 kpc sąd nie dopatrył się okoliczności wskazujących na to, aby czynność ta była sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzała do obejścia prawa.

W pozostałym zakresie – na mocy powołanych powyżej przepisów Prawa wekslowego stosowanych a contrario – powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającego niniejszy spór powoda na rzecz pozwanej kwotę 4.154 zł, na którą składały się: opłata za czynności fachowego pełnomocnika pozwanej (3.600 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz opłata sądowa od zarzutów (537 zł).